

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

**Επιμέλεια: ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

ΙΟΥΛΙΟΣ 2015

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΟΡΙΣΜΟΙ -----	5
2.	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ -----	8
3.	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ -----	9
3.1	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΡΓΟΥ -----	9
3.2	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ -----	10
4.	Σ.Α.Υ. ΚΑΙ Φ.Α.Υ. -----	11
4.1	ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ -----	12
4.1.1	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΑΥ -----	13
4.1.2	ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ -----	14
4.1.3	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ -----	15
4.1.4	ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΚΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ -----	16
4.2	ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ -----	17
5.	ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ -----	18
6.	ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -----	19
7.	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ -----	20
7.1	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ -----	20
7.1.1	ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ -----	20
7.1.2	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -----	20
7.1.3	ΟΔΟΙ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ -----	20
7.1.4	ΠΥΡΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗ -----	21
7.1.5	ΑΕΡΙΣΜΟΣ -----	21
7.1.6	ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ -----	22
7.1.7	ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ -----	22
7.1.8	ΦΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ -----	22
7.1.9	ΘΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΥΛΕΣ -----	23
7.1.10	ΟΔΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΖΩΝΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ -----	23
7.1.11	ΑΠΟΒΑΘΡΕΣ ΚΑΙ ΡΑΜΠΕΣ ΦΟΡΤΩΣΗΣ -----	24
7.1.12	ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -----	24
7.1.13	ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ -----	24
7.1.14	ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΙΜΑΤΙΟΦΥΛΑΚΙΑ -----	25
7.1.15	ΝΤΟΥΣ (ΚΑΤΑΙΩΝΙΣΤΗΡΕΣ) ΚΑΙ ΝΙΠΤΗΡΕΣ -----	25
7.1.16	ΑΠΟΧΩΡΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΙΠΤΗΡΕΣ -----	26
7.1.17	ΧΩΡΟΙ ΑΝΑΠΑΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ -----	26
7.1.18	ΕΓΚΥΕΣ ΚΑΙ ΓΑΛΟΥΧΟΥΣΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ -----	26
7.1.19	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ -----	26
7.1.20	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ -----	27
7.2	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ ΕΝΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ -----	28
7.2.1	ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ -----	28
7.2.2	ΘΥΡΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ -----	28
7.2.3	ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΣ -----	28
7.2.4	ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ -----	28
7.2.5	ΦΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ -----	28
7.2.6	ΔΑΠΕΔΑ, ΤΟΙΧΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΦΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ -----	29
7.2.7	ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΚΑΙ ΦΕΓΓΙΤΕΣ -----	29
7.2.8	ΘΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΥΛΕΣ -----	29
7.2.9	ΟΔΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ -----	30

7.2.10	ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΥΛΙΟΜΕΝΕΣ ΣΚΑΛΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΥΛΙΟΜΕΝΟΥΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΥΣ	30
7.2.11	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΣ ΑΕΡΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	30
7.3	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	31
7.3.1	ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ	31
7.3.2	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	31
7.3.3	ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ	31
7.3.4	ΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	32
7.3.5	ΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΨΟΣ	32
7.3.6	ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΚΕΣ	32
7.3.7	ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΑΝΥΨΩΣΗΣ	33
7.3.8	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	33
7.3.9	ΟΧΗΜΑΤΑ, ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ	34
7.3.10	ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ	34
7.3.11	ΕΚΣΚΑΦΕΣ, ΦΡΕΑΤΑ, ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΣΗΡΑΓΓΕΣ	35
7.3.12	ΦΕΡΟΝΤΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΟ Η ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ, ΞΥΛΟΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΒΑΡΕΑ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	35
7.3.13	ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΜΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	36
7.3.14	ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΤΕΓΕΣ	36
8.	ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΥΨΟΣ	37
8.1	ΚΛΙΜΑΚΕΣ	37
8.2	ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ	38
8.3	ΣΧΟΙΝΙΑ	39
9.	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	40

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΟΡΙΣΜΟΙ

Η ασφάλεια και υγιεινή των εργαζομένων εντός εργοταξίου, αποτελεί υποχρέωση του Επιβλέποντος μηχανικού και του κατασκευαστή. Εκ φύσεως ένα εργοτάξιο κρύβει κινδύνους για το σύνολο του προσωπικού ακόμα και του πιο καταρτισμένου. Η εκ των προτέρων αναγνώριση τους, ο σχεδιασμός και υλοποίηση μέτρων ασφαλείας, ο συστηματικός έλεγχος τήρησης τους και η αναθεώρηση τους όταν αυτόν κριθεί απαραίτητο, συνθέτουν το τετράπτυχο της ολοκλήρωσης ενός έργου χωρίς ατυχήματα.

Αρχικά θα πρέπει να διευκρινιστούν όροι βάσει των οποίων διαρθρώνεται η νομοθεσία περί υγιεινής και ασφαλείας σε εργοτάξια.

Προσωρινό ή κινητό εργοτάξιο: Κάθε εργοτάξιο όπου πραγματοποιούνται εργασίες οικοδομικές ή/και πολιτικού μηχανικού και γενικά εκτελείται τεχνικό έργο. Ενδεικτικός κατάλογος οικοδομικών εργασιών και εργασιών πολιτικού μηχανικού:

1. Εκσκαφές
2. Χωματοουργικές εργασίες
3. Κατασκευές
4. Συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση προκατασκευασμένων στοιχείων
5. Διαμόρφωση ή εξοπλισμός
6. Μετατροπές
7. Ανακαινίσεις
8. Επισκευές
9. Διαλύσεις
10. Κατεδαφίσεις
11. Έκτακτη συντήρηση
12. Τακτική συντήρηση - Εργασίες βαφής και καθαρισμού
13. Εξυγίανση

Συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην §2 του άρθρου 5 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#).

Συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου, αναθέτει τα καθήκοντα που προβλέπονται στην §3 του άρθρου 6 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#).

Κύριος του έργου: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο.

Ανάδοχος: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η μελέτη ή/και η εκτέλεση ή/και η επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου για λογαριασμό του κυρίου του έργου. Ο όρος του ανάδοχου αναλύεται περαιτέρω ως:

Εργολάβος: Πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία φέρεται ασφαλισμένος σε ασφαλιστικό οργανισμό και προκειμένου για δημόσια έργα ο ανάδοχος όπως αυτός ορίζεται στο Αρθ-3 του Ν-1418/84.

Υπεργολάβος: Πρόσωπο που συμβάλλεται με εργολάβο και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία φέρεται ασφαλισμένος σε ασφαλιστικό οργανισμό. Ως υπεργολάβος θεωρείται επίσης και το πρόσωπο που συμβάλλεται με άλλον υπεργολάβο και αναλαμβάνει σύμφωνα με τα παραπάνω την εκτέλεση ολόκληρου του έργου ή τμήματός του.

Μελετητής: Πρόσωπο που συμβάλλεται με τον κύριο του έργου ή τον εργολάβο και εκπονεί τη μελέτη του έργου.

Συνεργείο θεωρείται κάθε πρόσωπο ή σύνολο προσώπων που εκτελεί μια συγκεκριμένη αυτοτελή εργασία κατά την εκτέλεση του έργου (πχ σοβατίσματα, ελαιοχρωματισμοί, ηλεκτρολογικά κ.α.)

Εργατικό ατύχημα είναι εκείνο που συμβαίνει στον εργαζόμενο κατά τη διάρκεια της εργασίας ή με αφορμή την εργασία και το οποίο οφείλεται σε απότομο γεγονός που προκαλεί στον εργαζόμενο ανικανότητα να εργαστεί, εφόσον αυτό προκαλεί στον εργαζόμενο ανικανότητα να εργαστεί [για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) ημερών]. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι με το εργατικό ατύχημα εξομοιώνεται και η επαγγελματική ασθένεια.

Οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να συντρέξουν για να θεωρηθεί ένα συμβάν εργατικό ατύχημα οι εξής:

1. Το συμβάν να είναι βίαιο
2. Το συμβάν να έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση της εργασίας ή επ' αφορμή αυτής (π.χ. μεταφορά εργαζομένων στον τόπο εργασίας).
3. Να υπάρχει αιτιώδης συνάφεια, δηλαδή σύνδεσμος μεταξύ του επισυμβάντος γεγονότος και της εργασίας.
4. Η πρόκληση του βίαιου συμβάντος να μην οφείλεται σε πρόθεση του εργαζομένου.
5. Το συμβάν να προκαλεί αδυναμία του εργαζομένου για εργασία πέραν των τριών (3) ημερών.

(Πηγή: [Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.](#))

Σύμφωνα με την «[Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Σ.Ε.Π.Ε. 2011](#)» διαπιστώθηκε πως, παρά τη σημαντική μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας που ελάμβανε χώρα λόγω της οικονομικής κρίσης, το ποσοστό των θανατηφόρων ατυχημάτων στον κλάδο των κατασκευών επί του συνόλου εξακολουθούσε να είναι υψηλό, και μάλιστα υψηλότερο του 2009 (περίπου 55% επί του συνόλου των θανατηφόρων έναντι 51% του 2009). Τα κύρια αίτια ήταν:

- **πτώσεις** από ύψος εξαιτίας πρόχειρων ή ελλιπώς συναρμολογημένων σκαλωσιών, ή πτώσεις από ανοίγματα, φρεάτια, φωταγωγούς, κλιμακοστάσια, πέρατα πλακών που δε διέθεταν προφυλάξεις κ.λπ.
- **ηλεκτροπληξίες** κυρίως λόγω επαφής ή προσέγγισης με το εναέριο δίκτυο της ΔΕΗ της μούμας γερανοφόρων οχημάτων ή αντλιών σκυροδέματος ή ακόμα και υλικών (π.χ. ράβδοι οπλισμού) κατά τη χειρωνακτική διακίνησή τους.
- **καταπλακώσεις** από καταρρεύσεις πρανών ή πλαϊνών εκσκαφής.

Οι εργοδότης έχει υποχρέωση να αναγγείλει κάθε εργατικό ατύχημα:

1. Στην πλησιέστερη Αστυνομική Αρχή χωρίς αναβολή και με το ταχύτερο μέσο.
2. Επίσης στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας μέσα σε 24ώρες. Όπου δεν υπάρχει Επιθεώρηση Εργασίας, η αναγγελία πρέπει να γίνει στην οικεία Αστυνομική Αρχή. Πρότυπο έντυπο αναγγελίας ατυχήματος [εδώ](#).
3. Για να αναγνωριστεί το ατύχημα από το ΙΚΑ, είτε πρόκειται για εργατικό είτε εκτός εργασίας είναι απαραίτητο να αναγγελθεί εμπρόθεσμα στις υπηρεσίες του. Η προθεσμία αναγγελίας ατυχήματος στο ΙΚΑ πρέπει να γίνει μέσα σε 5 μέρες από το ατύχημα. Ο γιατρός όμως και κάθε υπάλληλος του ΙΚΑ πρέπει να το αναγγείλουν το ατύχημα μέσα σε 24 ώρες από τότε που έλαβαν γνώση.

Συγκεκριμένα:

Κάθε ατύχημα που γίνεται κατά την εκτέλεση της εργασίας ή με αφορμή αυτή και έχει σαν αποτέλεσμα τον τραυματισμό ή την αδυναμία για την συνέχιση της εργασίας ή το θάνατο του ασφαλισμένου, αναγγέλλεται υποχρεωτικά στο Ίδρυμα από τον εργοδότη ή τον αντιπρόσωπο του, από τον παθόντα ασφαλισμένο και σε περίπτωση αδυναμίας του ή θανάτου του, από τα πρόσωπα που αποκτούν δικαίωμα απ' αυτό, από τον γιατρό που έδωσε τις πρώτες βοήθειες και κάθε υπάλληλο του Ι.Κ.Α., επίσης και από οποιοδήποτε τρίτο που έλαβε γνώση. Η δήλωση μπορεί να είναι γραπτή ή προφορική και συντάσσεται από την αρμόδια Υπηρεσία. Η δήλωση γίνεται στο πλησιέστερο προς τον τόπο που συνέβη το ατύχημα υποκατάστημα του Ι.Κ.Α.. Αν εκεί δεν εδρεύει Υποκατάστημα του Ι.Κ.Α., η δήλωση γίνεται στην Αστυνομική Αρχή, η οποία την διαβιβάζει στο πλησιέστερο Υποκατάστημα του Ι.Κ.Α.. Με την αναγγελία εργατικού ατυχήματος εξομοιώνεται κάθε αίτηση, δήλωση κλπ που υποβάλλεται σε Υπηρεσία του Ι.Κ.Α., εφ' όσον σ' αυτή μνημονεύεται συγκεκριμένα το ατύχημα και ταυτόχρονα περιγράφονται τα περιστατικά τα οποία συνιστούν εργατικό ατύχημα. Η προθεσμία αναγγελίας ατυχήματος στο Ι.Κ.Α. πρέπει να γίνει μέσα σε 5 μέρες από το ατύχημα. Ο γιατρός όμως και κάθε υπάλληλος του Ι.Κ.Α. πρέπει να το αναγγείλουν το ατύχημα μέσα σε 24 ώρες από τότε που έλαβαν γνώση.

(Πηγή: [ΓΣΕΕ - Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων](#))

2. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η νομοθεσία για τα θέματα υγιεινής και ασφάλειας στα εργοτάξια είναι όπως συνήθως διασκορπισμένη και χωρίς κωδικοποίηση.

Τμήμα των σε ισχύ νομοθετημάτων:

[Π.Δ. 778/1980 \(ΦΕΚ 193/Α'/26.08.1980\)](#)

«Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών»

[Π.Δ. 1073/1981 \(ΦΕΚ 260/Α'/16.09.1981\)](#)

«Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητος πολιτικού μηχανικού»

[Ν. 1396/1983 \(ΦΕΚ 126/Α/15.09.1983\)](#)

«Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα»

[Υ.Α. 130646/1984 \(ΦΕΚ 154/Β'/19.03.1984\)](#)

«Ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας»

[Ν. 1430/1984 \(ΦΕΚ 49/Α'/18.04.1984\)](#)

«Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας που αφορά τις διατάξεις ασφαλείας στην οικοδομική βιομηχανία και ρύθμιση θεμάτων που έχουν άμεση ισχύ μ' αυτή»

[Π.Δ. 225/1989 \(ΦΕΚ 106/Α'/02.05.1989\)](#)

«Υγιεινή και ασφάλεια σε υπόγεια τεχνικά έργα»

Εγκύκλιος 130159/1997

[Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#)

«Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ»

[Ν. 3850/2010 \(ΦΕΚ 84/Α'/2010\)](#)

«Κύρωση του κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων»

[Υ.Α. 14867/825/2014 \(ΦΕΚ 1241/Β'/15.05.2014\)](#)

«Απλοποίηση διαδικασιών τήρησης αρχείων για θέματα ασφαλείας και υγείας στην εργασία στα τεχνικά έργα»

3. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

3.1 ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΡΓΟΥ

Κατά την εκπόνηση της μελέτης έργου για εργοτάξιο όπου είναι παρόντα πολλά συνεργεία, ορίζεται (από τον εργολάβο ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει από τον κύριο του έργου) ένας ή περισσότεροι συντονιστές σε θέματα ασφαλείας

Δικαίωμα ορισμού ως συντονιστής έχει το άτομο που έχει το δικαίωμα υπογραφής της συγκεκριμένης μελέτης. (§1 άρθρο 5 [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#)). Μπορεί δηλαδή να είναι και ο ίδιος ο μελετητής.

Οι υποχρεώσεις του συντονιστή σε θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκπόνηση μελέτης έργου είναι:

1. Συντονισμός της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#) ήτοι:

- a. Προγραμματισμός εργασιών που διεξάγονται ταυτόχρονα
- b. Πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των εργασιών

2. Κατάρτιση ή ανάθεση κατάρτισης του σχεδίου ασφαλείας και υγείας (Σ.Α.Υ.) και του φακέλου ασφαλείας και υγείας (Φ.Α.Υ.).

Την ευθύνη της μη κατάρτισης του Σ.Α.Υ. ή/και του Φ.Α.Υ. έχει το πρόσωπο που ορίζει τον συντονιστή.

3.2 ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κατά την εκτέλεση του έργου για εργοτάξιο όπου είναι παρόντα πολλά συνεργεία, ορίζεται (από τον εργολάβο ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει από τον κύριο του έργου) ένας ή περισσότεροι συντονιστές σε θέματα ασφαλείας

Δικαίωμα ορισμού ως συντονιστής έχουν τα άτομα που προβλέπονται στις ισχύουσες διατάξεις περί τεχνικών ασφαλείας. (§1 άρθρο 6 [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#)). Ο συντονιστής ασφαλείας μπορεί να είναι παράλληλα και τεχνικός ασφαλείας ΧΩΡΙΣ όμως να συμψηφίζεται ο χρόνος απασχόλησης. (§2 άρθρο 6 [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#)).

Οι υποχρεώσεις του συντονιστή σε θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι:

1. Συντονισμός γενικών αρχών πρόληψης και ασφάλειας με σκοπό την προγραμματισμό των διαφόρων εργασιών ή φάσεων εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά.
2. Μεριμνά έτσι ώστε οι εργολάβοι, υπεργολάβοι και αυτοαπασχολούμενοι να εφαρμόζουν με συνέπεια τα παρακάτω:
 - a. διατήρηση του εργοταξίου σε ικανοποιητική κατάσταση από άποψη υγιεινής.
 - b. οριοθέτηση των ζωνών μετακίνησης και κυκλοφορίας.
 - c. ορισμός συνθηκών μεταφοράς υλικών.
 - d. συντήρηση, έλεγχο πριν την πρώτη χρήση και περιοδικό έλεγχο των εγκαταστάσεων και των μηχανικών διατάξεων.
 - e. οριοθέτηση και διευθέτηση των ζωνών αποθήκευσης και εναπόθεσης υλικών.
 - f. την αποθήκευση και απομάκρυνση επικίνδυνων ή άχρηστων υλικών και αποκομιδή απορριμμάτων.
 - g. αναπροσαρμογή του χρονικού προγραμματισμού του έργου
 - h. τη συνεργασία μεταξύ εργοδοτών και αυτοαπασχολούμενων
 - i. τις αλληλεπιδράσεις με δραστηριότητες εκμετάλλευσης στο χώρο μέσα ή κοντά στον οποίο έχει εγκατασταθεί το εργοτάξιο.
3. Λαμβάνει μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με το παράρτημα IV του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/1996 (ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996)
4. Λαμβάνει υπόψη τις υποδείξεις του συντονιστή ασφαλείας και του γιατρού ασφαλείας.
5. Λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα έτσι ώστε να επιτρέπεται η είσοδος μόνο σε πρόσωπα που έχουν την σχετική άδεια.

4. Σ.Α.Υ. ΚΑΙ Φ.Α.Υ.

Ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και αν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου μεριμνά για την εκπόνηση του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και την κατάρτιση Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ) πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου.

Το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των δικαιολογητικών που υποβάλλονται στην αρμόδια ΥΔΟΜ για την έκδοση της οικοδομικής άδειας. Σε δημόσια έργα και εφόσον δεν απαιτείται οικοδομική άδεια αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης που υποβάλλεται για έγκριση.

Το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ φυλάσσονται στους χώρους εργασίας, συμπληρώνονται όπως προβλέπεται από τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις και τίθενται στη διάθεση των αρμόδιων ελεγκτικών μηχανισμών. Δεν απαιτείται θεώρηση από την αρμόδια υπηρεσία.

Μετά την αποπεράτωση του έργου ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του κυρίου του έργου για όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου. Κατά τις πιθανές αγοραπωλησίες κάθε νέος ιδιοκτήτης πρέπει να μεριμνά για να περιέλθει στη διάθεση του αντίγραφο του ΦΑΥ.

4.1 ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ υπάρχει όταν:

1. Σε εργοτάξιο όπου είναι παρόντα πολλά συνεργεία
2. Όταν οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους όπως απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του άρθρου 12 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#). Αναλυτικά:
 - i. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε κινδύνους καταπλάκωσης, βύθισης σε άμμο/λάσπη ή πτώσης από ύψος, οι οποίοι επιδεινώνονται ιδιαίτερα από τη φύση της δραστηριότητας ή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται ή από το περιβάλλον της θέσης εργασίας ή του έργου.
 - ii. Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζόμενους σε χημικές ή βιολογικές ουσίες οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή για τις οποίες απαιτείται ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
 - iii. Εργασίες με ιοντίζουσες ακτινοβολίες οι οποίες απαιτούν τον καθορισμό ελεγχόμενων ή επιτηρουμένων περιοχών όπως αυτές ορίζονται στο Αρθ-20 της κοινής Υπουργικής Αποφ-Α2στ/1539/13-5-85 "Βασικοί κανόνες προστασίας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 80/836/EΥΡΑΤΟΜ της 15ης Ιουλίου 1980 και 84/467/EΥΡΑΤΟΜ της 3ης Σεπτεμβρίου 1984 (ΦΕΚ-280/Β).
 - iv. Εργασίες κοντά σε ηλεκτρικούς αγωγούς υψηλής και μέσης τάσης.
 - v. Εργασίες σε μέρη όπου υπάρχει κίνδυνος πνιγμού.
 - vi. Φρέατα, υπόγειες χωματουργικές εργασίες και σήραγγες.
 - vii. Εργασίες καταδύσεων με αναπνευστική συσκευή.
 - viii. Εργασίες με θάλαμο πεπιεσμένου αέρα.
 - ix. Εργασίες που συνεπάγονται τη χρήση εκρηκτικών υλών.
 - x. Εργασίες συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης βαρέων προκατασκευασμένων στοιχείων.
3. Όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση σύμφωνα με το παράγραφο 12 του άρθρου 3 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#). (δες παράγραφο 3.1.2 του παρόντος σημειώματος)

Στο ΣΑΥ περιγράφονται και διευκρινίζονται οι κανόνες που θα εφαρμοσθούν στο εργοτάξιο και ειδικά μέτρα για τις εργασίες που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙ του άρθρου 12 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#) (δες αναλυτικά παραπάνω από i-x)

4.1.1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΑΥ

Το ΣΑΥ περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- i. Την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.
- ii. Την ανάλυση πορείας κατασκευής σε φάσεις.
- iii. Την κυκλοφορία πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου.
- iv. Την ανάλυση μεθόδων εργασίας κατά φάσεις.
- v. Τον καθορισμό χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής ακρήστων.
- vi. Τις συνθήκες αποκομιδής επικίνδυνων υλικών.
- vii. Τη διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και ΑΔ βοηθειών.
- viii. Τη μελέτη κατασκευής ικριωμάτων όταν δεν περιγράφονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Δίνεται ένας ενδεικτικός πίνακας περιεχομένων ενός ΣΑΥ.

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
 - i. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ
 - ii. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ
 - a. ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ
 - b. ΣΗΜΑΝΣΗ ΓΙΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΕΙΣΟΔΟΥ
 - c. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ
 - d. ΧΩΡΟΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
 - i. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
 - ii. ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΝΑ ΦΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
5. ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ
6. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
7. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
8. ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΔΥΣΜΕΝΗΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
9. ΥΓΙΕΙΝΗ
10. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
11. ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΙΚΡΙΩΜΑΤΩΝ
12. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ

Ο παραπάνω πίνακας περιεχομένων είναι ενδεικτικός και μπορεί να εμπλουτιστεί.

Γενικά θα πρέπει να γίνει κατανοητό πως το ΣΑΥ δεν είναι ένα copy-paste έγγραφο αλλά πρέπει να συντάσσετε μονοσήμαντα για κάθε έργο.

4.1.2 ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια εργολάβος ολόκληρου του έργου και όταν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου πρέπει να διαβιβάζει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών την εκ των προτέρων γνωστοποίηση που καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#).

Η προβλεπόμενη διαβίβαση της εκ των προτέρων γνωστοποίησης στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας γίνεται ηλεκτρονικά με αποστολή email. Αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας είναι εκείνες της τεχνικής και υγειονομικής επιθεώρησης τα στοιχεία των οποίων εμφανίζονται, κάθε φορά [εδώ](#).

Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

1. Ημερομηνία διαβίβασης:
2. Ακριβής διεύθυνση του εργοταξίου:
3. Αριθμός αδείας (ή έγκρισης για τα δημόσια έργα που δεν απαιτείται άδεια):
4. Κύριος(οι), του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
5. Είδος του έργου:
6. Ανάδοχος(οι) [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
7. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
8. Συντονιστής(ές) σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου [όνομα(τα) και διεύθυνση(εις)]:
9. Προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης των εργασιών στο εργοτάξιο:
10. Προβλεπόμενη διάρκεια του εργοταξίου:
11. Προβλεπόμενος μέγιστος αριθμός εργαζομένων στο εργοτάξιο:
12. Προβλεπόμενος αριθμός εργολάβων, υπεργολάβων και αυτοαπασχολουμένων στο εργοτάξιο:
13. Στοιχεία των επιχειρήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί:

Υπόδειγμα για την εκ των προτέρων γνωστοποίηση [εδώ](#).

4.1.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

Το περιεχόμενο του εργοταξιακού φαρμακείου ορίζεται από το ΠΔ 1073/1981 και συγκεκριμένα στο άρθρο 110.

Γίνεται κατηγοριοποίηση των ποσοτήτων αναλόγως του αριθμού των εργαζομένων ενώ προβλέπεται επιπλέον υλικό για περιοχές εκτός πόλης.

Για τα υπόγεια έργα οι απαιτήσεις είναι μεγαλύτερες και ορίζονται στο άρθρο 31 του ΠΔ 225/1989.

Ελάχιστο απαιτούμενο ιατροφαρμακευτικό υλικό εντός πόλης.

α/α	Είδος	Ποσότητα / Αριθμός εργαζομένων		
		1-25	26-50	51-100
1	Αλοιφή για κάψιμο	1	2	3
2	Εισπνεύσιμη αμμωνία	1	2	3
3	Αποστειρωμένες γάζες σε διάφορα μεγέθη	1	2	3
4	Επίδεσμος γάζας	2	4	6
5	Τριγωνικός επίδεσμος	1	1	1
6	Λευκοπλαστ ρολλό	2	2	2
7	Ψαλίδι	1	1	1
8	Τσιμπίδα	1	1	1
9	Ύφασμα λεπτό καθαρισμού	1	1	1
10	Αντισηπτικό διάλυμα	1	1	1
11	Ελαστικός επίδεσμος	1	1	1
12	Αντισταμινική αλοιφή	1	1	1
13	Σπασμολυτικό	1	1	1
14	Φυλλάδιο οδηγιών χρήσης παροχής Α' βοηθειών	1	1	1

Επιπλέον εκτός πόλης

α/α	Είδος	ποσότητα
1	Αντιοφικός ορός	1
2	Ενέσιμο κορτιζονούχο σκεύασμα	1
3	Σύριγγες πλαστικές μίας χρήσης 5cc	3 τεμάχια
4	Σύριγγες πλαστικές μίας χρήσης 10cc	3 τεμάχια
5	Αντιδιαρροϊκά	1 κουτί
6	Αντιόξινα	1 κουτί

Οι απαιτήσεις τροποποιούνται σε εργοτάξια με πάνω από 100 άτομα και αναλόγως της απόστασης από νοσοκομείο μπορεί να απαιτηθεί ακόμα και πρόχειρο ιατρείο.

Θα πρέπει να γίνεται κατανοητό από όλους ότι η χρήση των υλικών ή/και των συσκευών του φαρμακείου θα πρέπει να γίνεται υπό αυστηρούς όρους και πάντα σε συνεργασία έστω και μέσω τηλεφώνου με γιατρό ή το ΕΚΑΒ.

Ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα πρέπει να εξετάζετε το σύνολο των υλικών ως προς την ημερομηνία λήξης τους.

Το φαρμακείο τοποθετείται σε χώρο σκιερό, χωρίς υγρασία, άμεσα προσβάσιμο.

Επί του φοριαμού καλό είναι να υπάρχει κολλημένο τηλέφωνο γιατρού.

4.1.4 ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΚΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες επηρεάζουν την απόδοση και θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των εργαζομένων. Ως δυσμενείς καιρικές συνθήκες μπορούμε να αναφέρουμε τα παρακάτω:

1. Χαμηλή θερμοκρασία
2. Υψηλή θερμοκρασία
3. Έντονος άνεμος
4. Έντονη βροχόπτωση
5. Χιονόπτωση κ.α.

Οι ενέργειες που πρέπει να προβλέπονται στο ΣΑΥ ξεκινούν από απλές ενέργειες όπως αύξηση των διαλλειμάτων, χορήγηση πόσιμου δροσερού νερού κ.λπ. και φτάνουν μέχρι την διακοπή των εργασιών.

Μπορεί να αποφασισθεί αλλαγή των ωραρίου εργασίας σεβόμενοι πάντα τις ώρες κοινής ησυχίας.

4.2 ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Ο ΦΑΥ περιλαμβάνει τα σχέδια και την τεχνική περιγραφή του έργου καθώς και στοιχεία για θέματα ασφαλείας, υγείας, υγιεινής, καθαριότητας, συντήρησης, μετατροπής κ.λπ..

Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα, στην πυρασφάλεια κ.λπ..

Δίνεται ένας ενδεικτικός πίνακας περιεχομένων ενός ΦΑΥ.

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ
4. ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ
5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
6. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ / ΟΔΗΓΙΩΝ

5. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Το Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας (ΗΜΑ) τηρείται στους χώρους εργασίας και τίθεται στη διάθεση των αρμόδιων ελεγκτικών αρχών. Δεν απαιτείται η θεώρηση του στην αρμόδια υπηρεσία.

Πρότυπο ΗΜΑ [εδώ](#). Θα πρέπει να εκτυπωθεί μπρος πίσω και να δεθεί ως βιβλίο.

ΗΜΑ τηρείται σε τεχνικά έργα που εκτελούνται σε πόλεις με πληθυσμό άνω των 10000 κατοίκων ή έχουν συμβατικό προϋπολογισμό μεγαλύτερο από αυτόν που αντιστοιχεί σε οικοδομή άνω των 1000m³ και εφόσον απαιτείται άδεια από αρμόδια αρχή.

Υποχρέωση για ενημέρωση του ΗΜΑ έχουν:

1. Ο επιβλέπων μηχανικός
2. Οι υπόχρεοι για την διενέργεια τακτικών ελέγχων ή δοκιμών.

Δυνατότητα για την ενημέρωση του ΗΜΑ έχουν:

1. Τα αρμόδια για τον έλεγχο όργανα (Επιθεωρητής εργασίας κ.λπ.)

Κάθε μία εγγραφή θα πρέπει να φέρει τα εξής:

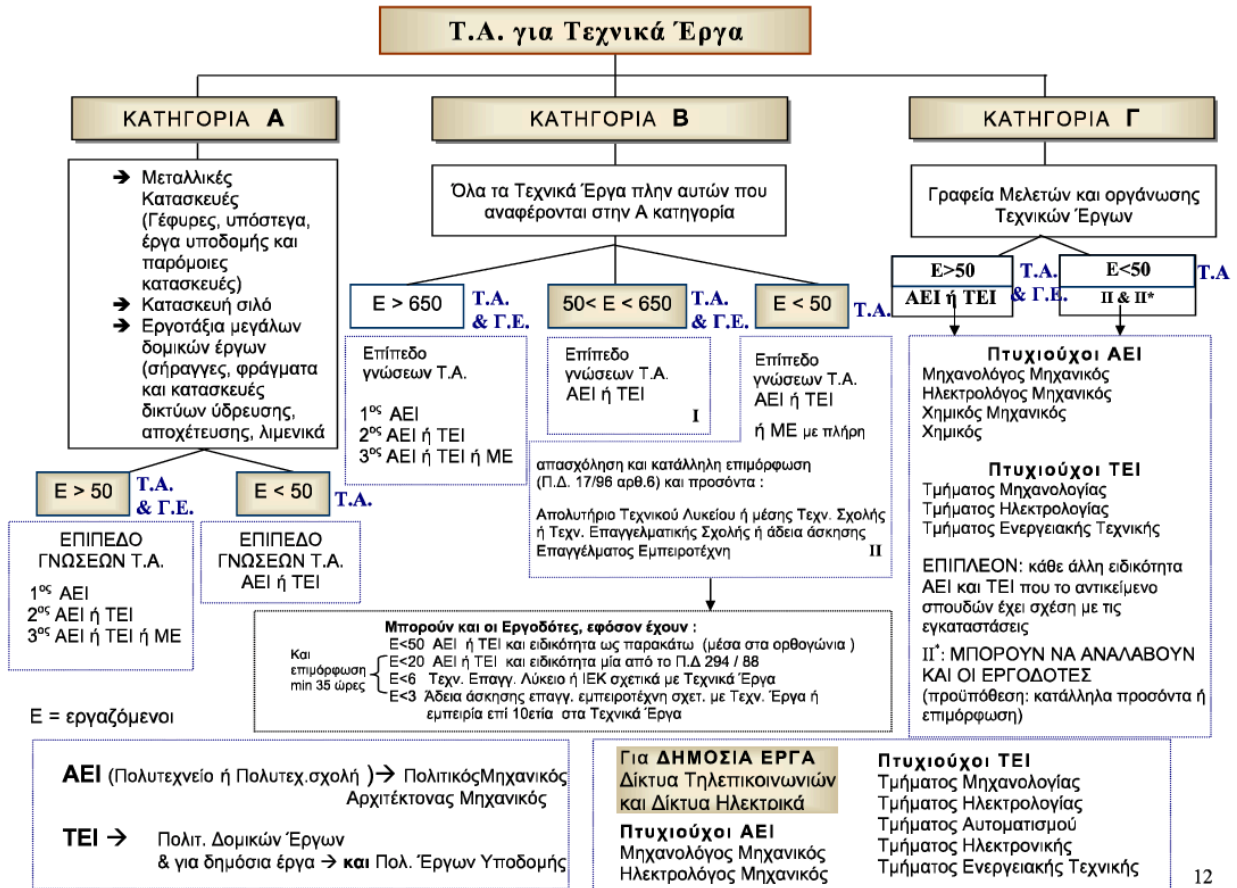
1. Ημερομηνία
2. Ιδιότητα στο εργοτάξιο
3. Την διαπίστωση
4. Την πρόταση για τα προτεινόμενα μέτρα (στο αντίστοιχο πεδίο, εφόσον απαιτούνται)
5. Υπογραφή

Κάθε ένας με έννομο συμφέρον δύναται να λάβει αντίγραφο του ΗΜΑ με μέριμνα του εργολάβου ή υπεργολάβου ή όταν αυτοί δεν υπάρχουν με μέριμνα του κυρίου του έργου.

Υπάρχει δυνατότητα σύμπτυξης του βιβλίου γραπτών υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας με το ΗΜΑ εφόσον υπάρχει σαφήνεια ως προς τις καταχωρούμενες εγγραφές-υποδείξεις, την ιδιότητα του προσώπου που προβαίνει στη σχετική υπόδειξη κλπ. Ειδικότερα για το βιβλίο υποδείξεων η πρώτη αναγραφή που γίνεται από τον τεχνικό ασφαλείας ή/ και τον ιατρό εργασίας αφορούν την από αυτούς ανάληψη υποχρέωσης παροχής υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης αναγράφοντας και την σχετική ημερομηνία ή/και ώρα θέτοντας την σχετική σφραγίδα τους.

6. ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η κατηγοριοποίηση των τεχνικών έργων στις 3 κατηγορίες Α, Β και Γ και η απαίτηση Τεχνικού Ασφαλείας (Τ.Α.) και Γιατρού Έργου (Γ.Ε.)

12

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται οι ελάχιστες ώρες απασχόλησης ανά κατηγορία και ανά πλήθος εργαζομένων.

Κατηγορία	Αριθμός Εργαζομένων	Ώρες Ετήσιας Απασχόλησης Τεχνικού Ασφαλείας ανά Εργαζόμενο	Ώρες Ετήσιας Απασχόλησης Γιατρού Εργασίας ανά Εργαζόμενο
Α	ΕΩΣ 500	3,5	0,8
	501 - 1000	3	0,8
	1001 - 5000	2,5	0,8
	5001 ΚΑΙ ΑΝΩ	2	0,8
Β	ΕΩΣ 1000	2,5	0,6
	1001 - 5000	1,5	0,6
	5001 ΚΑΙ ΑΝΩ	1	0,6
Γ		0,4	0,4

Αριθμός εργαζομένων	Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης Τ.Α. και Γ.Ε.
Μέχρι και 20	25 ώρες ετησίως
Από 21 μέχρι και 50	50 ώρες ετησίως
Από 51 και άνω	75 ώρες ετησίως

7. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Παρακάτω θα δοθεί η λίστα ενεργειών σε μία προσπάθεια διασφάλισης της ελάχιστης στάθμης ασφάλειας σε ένα εργοτάξιο, όπως αυτά αναφέρονται στο παράρτημα IV του [Π.Δ. 305/1996 \(ΦΕΚ 212/Α'/29.08.1996\)](#).

Είναι περιττό να αναφερθεί ότι κάθε εργοτάξιο έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες που πέρα από την φύση του προς εκτέλεση έργου έχουν να κάνουν με την τοποθεσία, την εποχή, το χρονοδιάγραμμα κ.λπ..

7.1 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

7.1.1 ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ

- Τα υλικά, και γενικότερα οποιοδήποτε στοιχείο που θα μπορούσε κατά τις μετακινήσεις να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων πρέπει να σταθεροποιείται με κατάλληλο και ασφαλή τρόπο.
- Η πρόσβαση στις στέγες ή σε οποιαδήποτε άλλη επιφάνεια κατασκευασμένη από υλικά μη επαρκούς αντοχής επιτρέπεται μόνο εφόσον παρέχεται ο αναγκαίος εξοπλισμός ή τα κατάλληλα μέσα προκειμένου η εργασία να διεξαχθεί κατά τρόπο ασφαλή.

7.1.2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- Οι εγκαταστάσεις πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να χρησιμοποιούνται ούτως ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο πυρκαγιάς ή έκρηξης και να παρέχουν στους εργαζομένους την απαραίτητη προστασία κατά των κινδύνων ηλεκτροπληξίας από άμεση ή έμμεση επαφή.
- Κατά το σχεδιασμό, την κατασκευή, την επιλογή του υλικού και των διατάξεων προστασίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το είδος και η ισχύς της διανεμόμενης ενέργειας, η επίδραση εξωτερικών παραγόντων και η τεχνική ικανότητα των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε τμήματα της εγκατάστασης.

7.1.3 ΟΔΟΙ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

- Οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου πρέπει να παραμένουν ελεύθερες και να οδηγούν με το συντομότερο δυνατό τρόπο σε ασφαλή περιοχή.
- Σε περίπτωση κινδύνου, όλες οι θέσεις εργασίας θα πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται γρήγορα και υπό συνθήκες μέγιστης ασφάλειας για τους εργαζόμενους.
- Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου εξαρτώνται από τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις του εργοταξίου και των χώρων εργασίας, καθώς και από το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορεί να βρίσκονται εκεί.

- Οι ειδικές οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με το Π.Δ. 105/95 “Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ” (67/Α). Η σήμανση αυτή πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία.
- Οι οδοί διαφυγής, οι έξοδοι κινδύνου, όπως και οι διάδρομοι κυκλοφορίας και οι θύρες πρόσβασης σ’ αυτούς, δεν πρέπει να φράσσονται από αντικείμενα, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδιστα ανά πάσα στιγμή.
- Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης.

7.1.4 ΠΥΡΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗ

- Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του εργοταξίου και τις διαστάσεις και τη χρήση των χώρων, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών και υλικών καθώς και το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, πρέπει να προβλέπεται επαρκής αριθμός κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων και, εφόσον χρειάζεται, ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού.
- Τα εν λόγω πυροσβεστικά μέσα, οι ανιχνευτές πυρκαγιάς και τα συστήματα συναγερμού πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά. Πρέπει να πραγματοποιούνται δοκιμές και ασκήσεις κατά τακτά χρονικά διαστήματα.
- 4.3. Τα μη αυτόματα (χειροκίνητα) πυροσβεστικά μέσα πρέπει να είναι εύκολα προσιτά, εύχρηστα και να επισημαίνονται σύμφωνα με το π.δ. 105/95 “Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ” (67/Α). Η σήμανση αυτή πρέπει να έχει την απαραίτητη αντοχή και να τοποθετείται σε κατάλληλα σημεία.

7.1.5 ΑΕΡΙΣΜΟΣ

- Λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργαζόμενοι, πρέπει να προβλέπεται η παροχή καθαρού αέρα σε επαρκείς ποσότητες.
- Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση αερισμού, πρέπει να τηρείται σε κατάσταση καλής λειτουργίας και να μην εκθέτει τους εργαζόμενους σε ρεύματα αέρα που βλάπτουν την υγεία.
- Πρέπει να προβλέπεται σύστημα ελέγχου για την αναγγελία των βλαβών, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την υγεία των εργαζομένων.

7.1.6 ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

- Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να εκτίθενται σε ηχοστάθμες βλαβερές για την υγεία τους ούτε σε εξωτερικές βλαβερές επιδράσεις (π.χ. αέρια, ατμοί, σκόνες).
- Εάν οι εργαζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εισέρχονται σε ζώνες όπου ο αέρας ενδέχεται να περιέχει τοξικές ή βλαβερές ουσίες, να έχει χαμηλή περιεκτικότητα σε οξυγόνο ή, τέλος, να είναι εύφλεκτος, ο αέρας εντός των ζωνών αυτών πρέπει να ελέγχεται και πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη κάθε κινδύνου.
- Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να εκτίθενται σε επικίνδυνη ατμόσφαιρα κλειστού χώρου και πρέπει τουλάχιστον να παρακολουθούνται συνεχώς από έξω και να λαμβάνονται όλες οι απαραίτητες προφυλάξεις προκειμένου να μπορεί να τους παρασχεθεί αποτελεσματική και άμεση βοήθεια.

7.1.7 ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά το χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας, τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και τις κλιματολογικές συνθήκες των εποχών του έτους.

7.1.8 ΦΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

- Οι θέσεις εργασίας, οι χώροι και οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει όσο είναι δυνατό να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και να φωτίζονται κατάλληλα και επαρκώς με τεχνητό φωτισμό κατά τη διάρκεια της νύχτας και όταν το φως της ημέρας δεν επαρκεί, εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να χρησιμοποιούνται φορητές πηγές φωτισμού με προστασία κατά των κραδασμών. Το χρώμα του τεχνητού φωτός δεν πρέπει να αλλοιώνει ή να επηρεάζει την οπτική αντίληψη των σημάτων ή των πινακίδων σήμανσης.
- Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων, των θέσεων εργασίας και των οδών κυκλοφορίας πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπο ώστε το είδος του προβλεπόμενου φωτισμού να μη δημιουργεί κίνδυνο εργατικού ατυχήματος.
- Οι χώροι, οι θέσεις εργασίας και οι οδοί κυκλοφορίας στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους λόγω βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με φωτισμό ασφαλείας επαρκούς έντασης.

7.1.9 ΘΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΥΛΕΣ

- Οι συρόμενες θύρες πρέπει να διαθέτουν σύστημα ασφάλειας το οποίο να αποτρέπει τον εκτροχιασμό και την πτώση τους.
- Οι θύρες και οι πύλες που ανοίγουν προς τα πάνω πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα ασφάλειας, το οποίο να τις εμποδίζει να ξαναπέφτουν.
- Οι θύρες και οι πύλες που βρίσκονται πάνω στις οδούς διάσωσης πρέπει να επισημαίνονται κατάλληλα.
- Ακριβώς δίπλα από τις πύλες που προορίζονται κυρίως για την προσπέλαση οχημάτων, και εφόσον η διάβαση για τους πεζούς δεν είναι ασφαλής, πρέπει να υπάρχουν θύρες για την κυκλοφορία των πεζών ευκρινώς επισημαινόμενες και μονίμως ελεύθερες.
- Οι μηχανικές θύρες και πύλες πρέπει να λειτουργούν χωρίς κίνδυνο ατυχήματος για τους εργαζόμενους και να έχουν, για περίπτωση κινδύνου, μηχανισμούς ακινητοποίησης εύκολα αναγνωρίσιμους και προσιτούς και να μπορούν, σε περίπτωση διακοπής της παροχής ενέργειας, να ανοίγουν με χειροκίνητο μηχανισμό, εκτός εάν ανοίγουν αυτόματα.

7.1.10 ΟΔΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΖΩΝΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

- Οι οδοί κυκλοφορίας, στις οποίες περιλαμβάνονται τα κλιμακοστάσια, οι σταθερές κλίμακες, οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης, πρέπει να υπολογίζονται, να τοποθετούνται, να διευθετούνται και να κατασκευάζονται έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται εύκολα, με πλήρη ασφάλεια και σύμφωνα με τον προορισμό τους, χωρίς οι εργαζόμενοι που απασχολούνται κοντά σε αυτές τις οδούς κυκλοφορίας να διατρέχουν οιονδήποτε κίνδυνο.
- υπολογισμός των διαστάσεων των οδών κυκλοφορίας προσώπων ή/και εμπορευμάτων, περιλαμβανομένων και εκείνων όπου πραγματοποιούνται φορτώσεις και εκφορτώσεις, πρέπει να γίνεται με βάση τον αναμενόμενο αριθμό χρηστών και το είδος της δραστηριότητας. Εφόσον διά των εν λόγω οδών κυκλοφορίας διέρχονται μεταφορικά μέσα, πρέπει να προβλέπεται επαρκής απόσταση ασφάλειας ή αποτελεσματικά μέσα προστασίας για τους άλλους χρήστες. Οι οδοί αυτοί πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς, να ελέγχονται τακτικά και να συντηρούνται.
- Οι οδοί κυκλοφορίας οχημάτων πρέπει να βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από θύρες, πύλες, διαβάσεις πεζών, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.
- Εφόσον στο εργοτάξιο υπάρχουν ζώνες περιορισμένης πρόσβασης, οι ζώνες αυτές θα πρέπει να είναι εφοδιασμένες με συστήματα που εμποδίζουν την είσοδο μη εξουσιοδοτημένων εργαζομένων.
- Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος στις επικίνδυνες ζώνες. Οι επικίνδυνες ζώνες πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς.

7.1.11 ΑΠΟΒΑΘΡΕΣ ΚΑΙ ΡΑΜΠΕΣ ΦΟΡΤΩΣΗΣ

- Οι αποβάθρες και οι ράμπες φόρτωσης-εκφόρτωσης πρέπει να ανταποκρίνονται στις διαστάσεις του μεταφερόμενου φορτίου.
- Οι αποβάθρες φόρτωσης-εκφόρτωσης πρέπει να διαθέτουν μία τουλάχιστον έξοδο.
- Οι ράμπες φόρτωσης-εκφόρτωσης πρέπει να προσφέρουν ασφάλεια στους εργαζόμενους κατά της πτώσης.

7.1.12 ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η επιφάνεια της θέσης εργασίας πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε το προσωπικό να διαθέτει επαρκή ελευθερία κινήσεων για τις δραστηριότητές του, λαμβάνοντας υπόψη κάθε παρόντα απαραίτητο εξοπλισμό ή υλικό.

7.1.13 ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- Ο εργοδότης οφείλει να εξασφαλίζει την καθ' οιανδήποτε στιγμή παροχή πρώτων βοηθειών, περιλαμβανομένου και του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού.
- Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τη μεταφορά των εργαζομένων που υφίστανται ατύχημα ή παρουσιάζουν αιφνίδια αδιαθεσία προκειμένου να τους παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.
- Σε περίπτωση που είναι απαραίτητο λόγω του μεγέθους του εργοταξίου ή του είδους των δραστηριοτήτων, πρέπει να προβλέπονται ένας ή περισσότεροι χώροι πρώτων βοηθειών.
- Οι χώροι πρώτων βοηθειών πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και υλικά πρώτων βοηθειών, να είναι εύκολα προσπελάσιμοι με φορεία και να φέρουν σήμανση σύμφωνα με το π.δ. 105/95 “Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ” (67/Α).
- Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει σε όλα τα μέρη που είναι απαραίτητο λόγω των συνθηκών εργασίας. Το υλικό αυτό πρέπει να φέρει κατάλληλη σήμανση και να είναι ευπρόσιτο.
- Η διεύθυνση και ο αριθμός τηλεφώνου της τοπικής υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών πρέπει να επισημαίνεται ευκρινώς.

7.1.14 ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΙΜΑΤΙΟΦΥΛΑΚΙΑ

- Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται κατάλληλα αποδυτήρια, εφόσον είναι υποχρεωμένοι να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας και δεν μπορεί, για λόγους υγείας ή ευπρέπειας, να τους ζητηθεί να αλλάζουν σε άλλο χώρο. Τα αποδυτήρια αυτά πρέπει να είναι ευπρόσιτα, να έχουν επαρκή χωρητικότητα και να είναι εξοπλισμένα με καθίσματα.
- Τα αποδυτήρια πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν εξοπλισμό ο οποίος να επιτρέπει σε κάθε εργαζόμενο να στεγνώνει, εφόσον είναι απαραίτητο, τα ρούχα εργασίας του και τα προσωπικά του ρούχα και αντικείμενα, και να τα κλειδώνει. Εάν οι συνθήκες εργασίας το απαιτούν (π.χ. επικίνδυνες ουσίες, υγρασία, ρύποι) τα ρούχα εργασίας πρέπει να μπορούν να φυλάσσονται ξεχωριστά από τα προσωπικά ρούχα και αντικείμενα.
- Στη διάθεση των εργαζομένων πρέπει να τίθενται ξεχωριστά αποδυτήρια για άνδρες και γυναίκες.
- Εφόσον δεν απαιτούνται αποδυτήρια, κατά την έννοια της παραγράφου 14.1.1, κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα χώρο που να μπορεί να κλειδώνει τα ρούχα του και τα προσωπικά του αντικείμενα.

7.1.15 ΝΤΟΥΣ (ΚΑΤΑΙΩΝΙΣΤΗΡΕΣ) ΚΑΙ ΝΙΠΤΗΡΕΣ

- Εφόσον επιβάλλεται από το είδος εργασίας ή για λόγους υγιεινής, οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τα κατάλληλα ντους σε επαρκή αριθμό.
- Πρέπει να προβλέπονται χωριστές αίθουσες ντους, για άνδρες και γυναίκες.
- Οι αίθουσες ντους πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις προκειμένου ο κάθε εργαζόμενος να μπορεί να τις χρησιμοποιεί άνετα και υπό τις κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.
- Τα ντους πρέπει να έχουν ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό.
- Εφόσον δεν απαιτούνται αίθουσες ντους, κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7.1.15 πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων νιπτήρων με τρεχούμενο νερό (εφόσον είναι απαραίτητο, ζεστό) κοντά στις θέσεις εργασίας και τα αποδυτήρια. Πρέπει να προβλέπονται χωριστοί νιπτήρες, για άνδρες και γυναίκες, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ευπρέπειας.
- Εάν οι αίθουσες ντους ή νιπτήρων και τα αποδυτήρια είναι χωριστά, θα πρέπει να επικοινωνούν με ευκολία μεταξύ τους.

7.1.16 ΑΠΟΧΩΡΗΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΙΠΤΗΡΕΣ

Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ειδικούς χώρους με επαρκή αριθμό αποχωρητηρίων και νιπτήρων, σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη Γ1/9900/27.11.74 “Περί υποχρεωτικής κατασκευής αποχωρητηρίων” (1266/B), που τροποποιήθηκε με τις αποφάσεις Γ1/2400/26.3.75 (371/B) και Αιβ/2055/4.3.80 (338/B), και οι οποίοι πρέπει να βρίσκονται κοντά στη θέση εργασίας, στους χώρους ανάπαυσης, στα αποδυτήρια και στους χώρους ντους ή νιπτήρων.

7.1.17 ΧΩΡΟΙ ΑΝΑΠΑΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

- Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ευπρόσιτους χώρους ανάπαυσης ή/και καταλύματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία .
- Οι χώροι ανάπαυσης ή/και τα καταλύματα πρέπει να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να διαθέτουν τραπέζια και καθίσματα με ράχη σε αριθμό που να αντιστοιχεί στον αριθμό των εργαζομένων.
- Αν δεν υπάρχουν τέτοιοι χώροι, πρέπει να τίθενται στη διάθεση του προσωπικού άλλοι χώροι για παραμονή κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων
- Στην περίπτωση των μονίμων καταλυμάτων, και εφόσον δεν χρησιμοποιούνται σε έκτακτες μόνον περιπτώσεις, αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν επαρκείς χώρους υγιεινής και υγειονομικό εξοπλισμό, εντευκτήριο και αναπαυτήριο. Πρέπει επίσης να είναι εφοδιασμένοι με κρεβάτια, ερμάρια, τραπέζια και καθίσματα με ράχη ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων και να ανταποκρίνονται, ενδεχομένως, στην παρουσία εργαζομένων και των δύο φύλων.
- Στους χώρους ανάπαυσης και στα καταλύματα πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα μέτρα για την προστασία των μη καπνιστών από την όχληση του καπνού.

7.1.18 ΕΓΚΥΕΣ ΚΑΙ ΓΑΛΟΥΧΟΥΣΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ

Οι έγκυες και οι γαλουχούσες μητέρες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κατακλίνονται προς ανάπαυση σε κατάλληλες συνθήκες.

7.1.19 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Οι χώροι εργασίας πρέπει να είναι διαρρυθμισμένοι έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι απαιτήσεις των εργαζομένων με ειδικές ανάγκες. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, ιδίως, για τις θύρες, τις οδούς επικοινωνίας, τα κλιμακοστάσια, τα ντους, τους νιπτήρες, τα αποχωρητήρια και τις θέσεις εργασίας τις οποίες χρησιμοποιούν ή στις οποίες απασχολούνται άμεσα εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες.

7.1.20 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- Ο περιβάλλον χώρος και η περίμετρος του εργοταξίου πρέπει να έχουν ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη, ώστε να είναι ευκρινώς ορατοί και αναγνωρίσιμοι.
- Στη διάθεση των εργαζομένων στο εργοτάξιο πρέπει να τίθεται πόσιμο νερό και, ενδεχομένως, ένα άλλο κατάλληλο μη αλκοολούχο ποτό σε επαρκή ποσότητα, τόσο στους χώρους εργασίας, όσο και κοντά στις θέσεις εργασίας τους.
- Στους εργαζόμενους πρέπει να παρέχονται ευκολίες για να λαμβάνουν τα γεύματά τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες και, ενδεχομένως, ευκολίες για να παρασκευάζουν τα γεύματά τους κάτω από ικανοποιητικές συνθήκες.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

7.2 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ ΕΝΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

7.2.1 ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ

Οι κατασκευές πρέπει να έχουν την απαιτούμενη δομή και σταθερότητα ανάλογα με τις διάφορες χρήσεις τους.

7.2.2 ΘΥΡΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

- Οι θύρες κινδύνου πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω.
- Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές κατά τρόπο που να μην μπορεί να τις ανοίξει οιοσδήποτε, εύκολα και αμέσως, σε περίπτωση ανάγκης.
- Απαγορεύεται η χρήση συρόμενων και περιστρεφόμενων θυρών ως θυρών κινδύνου.

7.2.3 ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΣ

- Εάν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κλιματισμού ή μηχανικού εξαερισμού πρέπει να λειτουργούν κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η έκθεση των εργαζομένων σε ενοχλητικά ρεύματα αέρος.
- Αποθέσεις και ρύποι που ενδέχεται να ενέχουν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των εργαζομένων, λόγω μόλυνσης του εισπνεομένου αέρα, πρέπει να καθαρίζονται ταχέως.

7.2.4 ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

- Η θερμοκρασία των χώρων ανάπαυσης, των χώρων διαμονής του προσωπικού επιφυλακής, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των κυλικείων καθώς και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό των χώρων αυτών.
- Τα παράθυρα, οι φεγγίτες και τα υαλωτά τοιχώματα δεν πρέπει να επιτρέπουν τον υπερβολικό ηλιασμό, λαμβανομένων υπόψη του είδους της εργασίας και της χρήσης του χώρου.

7.2.5 ΦΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ

- Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και διατάξεις που να επιτρέπουν τον κατάλληλο τεχνητό φωτισμό για την ασφάλεια και την προστασία της υγείας των εργαζομένων.

7.2.6 ΔΑΠΕΔΑ, ΤΟΙΧΟΙ ΚΑΙ ΟΡΟΦΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

- Τα δάπεδα των χώρων πρέπει να μην παρουσιάζουν ανωμαλίες, τρύπες ή επικίνδυνα κεκλιμένα επίπεδα και να είναι σταθερά, στερεά και αντιολισθητικά.
- Οι επιφάνειες των δαπέδων, των τοίχων και των οροφών στους χώρους εργασίας πρέπει να μπορούν να υφίστανται συνήθη και σε βάθος καθαρισμό προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.
- Τα διαφανή ή διαφώτιστα τοιχώματα, και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε οδούς κυκλοφορίας, πρέπει να επισημαίνονται ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας ούτως ώστε οι εργαζόμενοι να μην έρχονται σε επαφή με τα τοιχώματα αυτά, ούτε να τραυματίζονται από τυχόν θραύσματά τους.

7.2.7 ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΚΑΙ ΦΕΓΓΙΤΕΣ

- Οι εργαζόμενοι πρέπει να μπορούν ασφαλώς να ανοίγουν, να κλείνουν, να ρυθμίζουν και να στερεώνουν τα παράθυρα, τους φεγγίτες και τα συστήματα αερισμού.
- Όταν τα εν λόγω παράθυρα, ανοίγματα και συστήματα είναι ανοιχτά, η θέση τους πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην αποτελούν κίνδυνο για τους εργαζόμενους.
- Τα παράθυρα και οι φεγγίτες πρέπει να είναι σχεδιασμένα κατά τρόπο εναρμονιζόμενο με τον εξοπλισμό ή εφοδιασμένα με κατάλληλα συστήματα έτσι ώστε να καθαρίζονται χωρίς κινδύνους για το προσωπικό καθαρισμού και για τους παρόντες εργαζόμενους.

7.2.8 ΘΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΥΛΕΣ

- Η θέση, ο αριθμός, τα υλικά κατασκευής και οι διαστάσεις των θυρών και των πυλών καθορίζονται με βάση τη φύση και τη χρήση των χώρων.
- Στις διαφανείς θύρες πρέπει να τοποθετείται επισήμανση, στο ύψος των ματιών.
- Οι θύρες και πύλες που ανοίγουν και προς τις δύο κατευθύνσεις πρέπει να είναι διαφανείς ή να έχουν διαφανή φατνώματα.
- Εφόσον οι διαφανείς ή διαφώτιστες επιφάνειες των θυρών και πυλών δεν είναι κατασκευασμένες από υλικά ασφαλείας και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού των εργαζομένων από τυχόν θραύσματά τους, οι επιφάνειες αυτές πρέπει να προστατεύονται από χτυπήματα που μπορούν να προκαλέσουν τη θραύση τους.

7.2.9 ΟΔΟΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

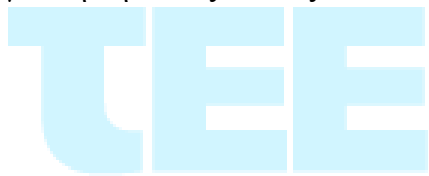
- Εφόσον η χρήση και ο εξοπλισμός των χώρων το απαιτούν, για την εξασφάλιση της προστασίας των εργαζομένων, πρέπει να υποδεικνύεται σαφώς η χάραξη των οδών κυκλοφορίας.

7.2.10 ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΥΛΙΟΜΕΝΕΣ ΣΚΑΛΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΥΛΙΟΜΕΝΟΥΣ ΔΙΑΔΡΟΜΟΥΣ

- Οι κυλιόμενες σκάλες και οι κυλιόμενοι διάδρομοι πρέπει να λειτουργούν ασφαλώς, να διαθέτουν τα απαραίτητα συστήματα ασφαλείας και να είναι εξοπλισμένα με συστήματα επείγουσας ακινητοποίησης, τα οποία να αναγνωρίζονται εύκολα και να είναι ευπρόσιτα.

7.2.11 ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΣ ΑΕΡΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

- Οι χώροι εργασίας πρέπει να έχουν επιφάνεια και ύψος που να επιτρέπουν στους εργαζόμενους να εκτελούν την εργασία τους χωρίς κίνδυνο για την ασφάλεια, την υγεία ή την ευεξία τους.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

7.3 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

7.3.1 ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΑ

- Οι κινητές ή σταθερές θέσεις εργασίας που βρίσκονται σε ύψος ή σε βάθος πρέπει να είναι στερεές και σταθερές ανάλογα με:
 - ο Τον αριθμό των εργαζομένων που βρίσκονται σε αυτές
 - ο Τα ανώτατα φορτία που ενδέχεται να φέρουν και την κατανομή τους
 - ο Τις εξωτερικές επιδράσεις που είναι δυνατόν να υποστούν.
- Αν τα υποστηρίγματα και τα υπόλοιπα στοιχεία των θέσεων αυτών δεν διαθέτουν εγγενή ευστάθεια, πρέπει να εξασφαλίζεται η ευστάθειά τους με κατάλληλα και ασφαλή μέσα στερέωσης, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε άκαιρη ή ακούσια μετακίνηση του συνόλου ή τμημάτων των εν λόγω θέσεων εργασίας.
- Η σταθερότητα και η στερεότητα των θέσεων εργασίας πρέπει να ελέγχονται κατάλληλα, ιδίως μετά από ενδεχόμενη αλλαγή του ύψους ή του βάθους των θέσεων αυτών.

7.3.2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- Οι εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας του εργοταξίου, ιδίως οι εγκαταστάσεις που υπόκεινται σε εξωτερικές επιδράσεις, πρέπει να ελέγχονται και να συντηρούνται τακτικά.
- Οι προϋπάρχουσες της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου εγκαταστάσεις πρέπει να εντοπίζονται, να ελέγχονται και να επισημαίνονται ευκρινώς.
- Εφόσον υπάρχουν εναέριοι ηλεκτροφόροι αγωγοί, πρέπει να εκτρέπονται έξω από το εργοτάξιο είτε να τίθενται εκτός τάσης. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, πρέπει να τοποθετούνται φράγματα ή προειδοποιητικά σήματα προκειμένου τα οχήματα και οι εγκαταστάσεις να παραμένουν σε απόσταση. Σε περίπτωση που οχήματα του εργοταξίου οφείλουν να περάσουν κάτω από τους αγωγούς αυτούς, πρέπει να γίνονται οι κατάλληλες προειδοποιήσεις και να λαμβάνεται η κατάλληλη εναέρια προστασία.
- Τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου 2.3. λαμβάνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

7.3.3 ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

- Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται από τις ατμοσφαιρικές επιδράσεις που μπορούν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία τους.

7.3.4 ΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

- Οι εργαζόμενοι πρέπει να προφυλάσσονται, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό, από τις πτώσεις αντικειμένων με μέσα συλλογικής προστασίας.
- Τα υλικά και ο εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσονται ή να στοιβάζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η κατάρρευση ή ανατροπή τους.
- Εφόσον είναι αναγκαίο, πρέπει να προβλέπονται στεγαζόμενοι διάδρομοι στο εργοτάξιο ή να καθίσταται αδύνατη η πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες.

7.3.5 ΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΨΟΣ

- Οι πτώσεις από ύψος πρέπει να προλαμβάνονται, ιδίως μέσω στερεών κιγκλιδωμάτων με επαρκές ύψος που θα διαθέτουν τουλάχιστον ένα εμπόδιο στη στάθμη του δαπέδου, ένα χειρολισθήρα και ενδιάμεσο οριζόντιο στοιχείο, ή άλλο ισοδύναμο μέσο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Οι εργασίες σε ύψος μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο με τη βοήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού ή με μηχανισμούς συλλογικής προστασίας όπως κιγκλιδώματα, εξέδρες ή δίχτυα προστασίας. Σε περίπτωση που η χρήση αυτών των μέσων δεν είναι δυνατή λόγω της φύσης των εργασιών, πρέπει να προβλέπονται τα κατάλληλα μέσα πρόσβασης και να χρησιμοποιούνται ζώνες ασφαλείας ή άλλες μέθοδοι ασφάλειας με αγκύρωση, με τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας.

7.3.6 ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

- Τα ικριώματα πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να συντηρούνται έτσι ώστε να μην μπορούν να καταρρεύσουν ή να μετατοπισθούν τυχαία.
- Τα δάπεδα εργασίας και τα στοιχεία πρόσβασης των ικριωμάτων πρέπει να έχουν τέτοια κατασκευή, διαστάσεις και προστατευτικά μέτρα και να χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται η πτώση εργαλείων, υλικών και προσώπων ή η έκθεση τους σε πτώσεις αντικειμένων.
- Τα ικριώματα πρέπει να επιθεωρούνται από τον επιβλέποντα μηχανικό στις παρακάτω περιπτώσεις:
 - ο Πριν από την έναρξη της χρήσης τους
 - ο Στη συνέχεια, κατά τακτά χρονικά διαστήματα
 - ο Μετά από κάθε μετατροπή, περίοδο αχρηστίας, κακοκαιρία ή σεισμικές δονήσεις ή μετά από οποιοσδήποτε περιστάσεις που μπορούν να επηρεάσουν την αντοχή ή τη σταθερότητά τους.
- Οι κλίμακες πρέπει να έχουν επαρκή αντοχή και να συντηρούνται σωστά. Πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται σωστά, στα κατάλληλα σημεία και σύμφωνα με τη χρήση για την οποία προορίζονται.
- Θα πρέπει να λαμβάνεται πρόνοια ώστε να αποφεύγονται ακούσιες μετατοπίσεις των κινητών ικριωμάτων.

7.3.7 ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΑΝΥΨΩΣΗΣ

- Κάθε συσκευή ή εξάρτημα ανύψωσης, συμπεριλαμβανομένων και των συστατικών στοιχείων τους, των συνδέσμων, των αγκυρώσεων και των στηριγμάτων τους, πρέπει:
 - ο Να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται σωστά και να έχουν την απαραίτητη αντοχή για την χρήση που προορίζονται
 - ο Να εγκαθίστανται και να χρησιμοποιούνται σωστά
 - ο Να συντηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας
 - ο Να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε περιοδικές δοκιμές και ελέγχους σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία
 - ο Να χρησιμοποιούνται από εργαζόμενους που έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα και έχουν εφοδιαστεί με τις κατάλληλες άδειες βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.
- Κάθε συσκευή και εξάρτημα ανύψωσης πρέπει να φέρει ευκρινώς ένδειξη του ανώτατου επιτρεπόμενου φορτίου , σύμφωνα με τις εγκρίσεις που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Οι συσκευές ανύψωσης, καθώς και τα εξαρτήματά τους, δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους για τους οποίους προορίζονται σύμφωνα με τις εγκρίσεις που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία ,άδειες, εγκρίσεις κ.λ.π. πρέπει να ευρίσκονται στο εργοτάξιο και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

7.3.8 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

- Οι εγκαταστάσεις, οι μηχανές και ο εξοπλισμός, συμπεριλαμβανομένων και των μηχανοκινήτων ή μη εργαλείων χειρός πρέπει:
 - ο Να είναι σωστά σχεδιασμένες και κατασκευασμένες λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές
 - ο Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας
 - ο Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εργασία για την οποία προορίζονται
 - ο Να χρησιμοποιούνται από εργαζόμενους που έχουν λάβει κατατάλληλη εκπαίδευση.
- Οι εγκαταστάσεις και τα όργανα υπό πίεση πρέπει να παρακολουθούνται και να υποβάλλονται σε δοκιμές και ελέγχους κατά τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

7.3.9 ΟΧΗΜΑΤΑ, ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ

- Όλα τα οχήματα και τα χωματουργικά μηχανήματα καθώς και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει:
 - ο Να είναι σωστά σχεδιασμένα και κατασκευασμένα λαμβάνοντας υπόψη, στο μέτρο του δυνατού, τις εργονομικές αρχές
 - ο Να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και τυχόν μετατροπές να εγκρίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.
 - ο Να χρησιμοποιούνται σωστά και από πρόσωπα κατάλληλα και εφοδιασμένα με τις απαιτούμενες άδειες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Οι οδηγοί και χειριστές των οχημάτων και των χωματουργικών μηχανημάτων καθώς και των μηχανημάτων διακίνησης υλικών πρέπει να έχουν λάβει ειδική εκπαίδευση και να διαθέτουν την απαιτούμενη από την ισχύουσα νομοθεσία άδεια.
- Πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα ώστε να αποφεύγεται η πτώση των εν λόγω οχημάτων και των μηχανημάτων στο χώρο εκσκαφής ή στο νερό.
- Τα χωματουργικά μηχανήματα και τα μηχανήματα διακίνησης υλικών πρέπει, να είναι εφοδιασμένα με τα κατάλληλα συστήματα σύμφωνα με τις προβλέψεις του κατασκευαστή, ώστε ο οδηγός να προστατεύεται κατά της σύνθλιψης σε περίπτωση ανατροπής του μηχανήματος, καθώς και κατά της πτώσης αντικειμένων.
- Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, άδειες κλπ πρέπει να συνοδεύουν το μηχάνημα ή τον οδηγό και να είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

7.3.10 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ

- Όταν η κατεδάφιση ενός κτιρίου ή έργου ενέχει κίνδυνο για τους εργαζόμενους ή το κοινό:
 - ο Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα, μέθοδοι και διαδικασίες
 - ο Οι εργασίες πρέπει να σχεδιάζονται και να εκτελούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

7.3.11 ΕΚΣΚΑΦΕΣ, ΦΡΕΑΤΑ, ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΣΗΡΑΓΓΕΣ

- Στις εκσκαφές, τα φρέατα, τις υπόγειες εργασίες ή τις σήραγγες πρέπει να λαμβάνονται οι απαραίτητες προφυλάξεις:
 - ο Για την κατάλληλη υποστήριξη και διαμόρφωση των πρανών
 - ο Για την πρόληψη των κινδύνων από την πτώση ανθρώπων, εξοπλισμού ή αντικειμένων, καθώς και από την εισροή ύδατος
 - ο Για να υπάρχει επαρκής εξαερισμός σε όλες τις θέσεις εργασίας που να διατηρεί την ατμόσφαιρα κατάλληλη για την αναπνοή, χωρίς να παρουσιάζει κινδύνους για την υγεία
 - ο Για να μπορούν οι εργαζόμενοι να προφυλάσσονται σε χώρο ασφαλή σε περίπτωση πυρκαγιάς, εισροής ύδατος ή υλικών.
- Πριν από την έναρξη χωματουργικών εργασιών, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για
- τον προσδιορισμό και τη μείωση στο ελάχιστο των κινδύνων από υπόγεια καλώδια και
- άλλα συστήματα εγκαταστάσεων διανομής.
- Πρέπει να προβλέπονται ασφαλείς οδοί εισόδου και εξόδου στο χώρο εκσκαφής.
- Τα προϊόντα της εκσκαφής, ο εξοπλισμός και τα κινούμενα οχήματα πρέπει να
- τηρούνται σε απόσταση από τις εκσκαφές. Εφόσον είναι απαραίτητο, πρέπει να
- κατασκευάζονται κατάλληλες περιφράξεις.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

7.3.12 ΦΕΡΟΝΤΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΟ Η ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ, ΞΥΛΟΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΒΑΡΕΑ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Οι φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα και τα στοιχεία τους, οι ξυλότυποι, τα προκατασκευασμένα στοιχεία ή τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να συναρμολογούνται και να αποσυναρμολογούνται υπό την επίβλεψη αρμοδίου προσώπου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Πρέπει να λαμβάνονται επαρκή προληπτικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στο εύθραυστο ή στην προσωρινή αστάθεια ενός έργου.
- Οι ξυλότυποι, τα προσωρινά στηρίγματα και οι αντιστηρίξεις πρέπει να σχεδιάζονται, να υπολογίζονται, να εκτελούνται και να συντηρούνται έτσι ώστε να αντέχουν χωρίς κίνδυνο στις καταπονήσεις που μπορεί να τους επιβληθούν.

7.3.13 ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΜΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- Όλα τα προσωρινά φράγματα και οι θάλαμοι για υποβρύχιες εργασίες πρέπει:
 - ο Να κατασκευάζονται σωστά και με κατάλληλα και στερεά υλικά επαρκούς αντοχής
 - ο Να διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι να προστατευτούν σε περίπτωση απότομης εισροής ύδατος ή υλικών.
- Η κατασκευή, η τοποθέτηση, η μετατροπή ή η αποσυναρμολόγηση ενός προσωρινού φράγματος ή ενός θαλάμου πρέπει να γίνονται υπό την επίβλεψη του επιβλέποντος μηχανικού.
- Όλα τα προσωρινά φράγματα και οι θάλαμοι πρέπει να επιθεωρούνται κατά τακτά διαστήματα από τον επιβλέποντα μηχανικό.

7.3.14 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΤΕΓΕΣ

- Στις εργασίες πάνω σε στέγες λαμβάνονται προληπτικά μέτρα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία προκειμένου να αποφευχθεί η πτώση των εργαζομένων, των εργαλείων ή άλλων αντικειμένων ή υλικών.
- Όταν εργαζόμενοι πρέπει να εργαστούν επί ή πλησίον στέγης ή οποιασδήποτε άλλης επιφάνειας από εύθραυστο υλικό δια μέσου του οποίου κινδυνεύουν να πέσουν, πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα έτσι ώστε να μην βαδίσουν από απροσεξία στην επιφάνεια των εύθραυστων υλικών, ούτε να πέσουν στο έδαφος.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

8. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΥΨΟΣ

Η εργασία σε ύψος προϋποθέτει λήψη πρόσθετων μέτρων ασφαλείας. Θα πρέπει να εξετάζετε τόσο ο εξοπλισμός (είτε ανύψωσης είτε ασφαλείας) που θα χρησιμοποιηθεί καθώς και να συνεκτιμάται η ψυχική και σωματική υγεία του εργαζομένου.

Ισχύουν οι διατάξεις του ΠΔ 155/2004.

8.1 ΚΛΙΜΑΚΕΣ

- Οι κλίμακες τοποθετούνται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερότητά τους κατά τη χρήση. Τα στηρίγματα των φορητών κλιμάκων εδράζονται σε σταθερή, ανθεκτική και ακίνητη βάση κατάλληλων διαστάσεων ούτως ώστε οι βαθμίδες να παραμένουν οριζόντιες. Οι αναρτημένες κλίμακες προσδένονται κατά τρόπο ασφαλή, έτσι ώστε να μη μετακινούνται ή αιωρούνται, εκτός των κλιμάκων από σχοινί.
- Η ολίσθηση των ποδών φορητών κλιμάκων εμποδίζεται, κατά τη χρησιμοποίησή τους, είτε με στερέωση του ανώτερου ή του κατώτερου σημείου των ορθοστατών είτε με οποιαδήποτε αντιολισθητική διάταξη ή με οποιαδήποτε άλλη λύση ισοδύναμης αποτελεσματικότητας. Οι κλίμακες πρόσβασης πρέπει να υπερβαίνουν τη στάθμη πρόσβασης, εκτός αν άλλες διατάξεις επιτρέπουν ασφαλή λαβή. Οι κλίμακες με περισσότερα συναρμολογούμενα τμήματα καθώς και οι πτυσσόμενες κλίμακες χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η μεταξύ των διαφόρων στοιχείων σταθερή ένωση. Οι κινητές κλίμακες ακινητοποιούνται πριν ανέλθει κανείς σ' αυτές.
- Οι κλίμακες χρησιμοποιούνται κατά τρόπο ώστε ο εργαζόμενος να έχει πάντοτε ασφαλή στήριξη και χειρολαβή. Ειδικότερα, η μεταφορά φορτίων με το χέρι πάνω σε μία κλίμακα δεν θα πρέπει να εμποδίζει το ασφαλές κράτημα. Βαριά αντικείμενα πρέπει να προσδένονται στέρεα στο σώμα τους ή να φέρονται μέσα σε κλεισμένο σάκο προσδεμένου στο σώμα τους ή να ανεβάζονται με σχοινί.

8.2 ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ

- Όταν τα φύλλα υπολογισμού του επιλεγέντος ικριώματος δεν είναι διαθέσιμα ή όταν δεν προβλέπουν τη δομική του διαμόρφωση, πρέπει να γίνεται μελέτη υπολογισμού αντοχής και ευστάθειας, εκτός εάν το ικρίωμα συναρμολογείται με τυποποιημένη διαμόρφωση γενικής παραδοχής.
- Ανάλογα με την πολυπλοκότητα του επιλεγέντος ικριώματος, καταρτίζεται από πρόσωπο με τα κατάλληλα προσόντα ένα σχέδιο συναρμολόγησης, χρησιμοποίησης και αποσυναρμολόγησης. Το σχέδιο αυτό μπορεί να είναι γενικευμένης εφαρμογής και να συμπληρώνεται από επιμέρους σχέδια για τις λεπτομέρειες του ικριώματος.
- Πρέπει να εξασφαλίζεται η ευστάθεια του ικριώματος. Τα στοιχεία στήριξης του ικριώματος ασφαλιζονται έναντι του κινδύνου ολίσθησης είτε με στερέωση στην επιφάνεια στήριξης, είτε με αντιολισθητική διάταξη, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ισοδύναμης αποτελεσματικότητας ενώ η φέρουσα επιφάνεια πρέπει να έχει επαρκή αντοχή. Η τυχαία μετακίνηση των κυλιόμενων ικριωμάτων κατά την εκτέλεση των εργασιών σε ύψος εμποδίζεται με κατάλληλες διατάξεις.
- Οι διαστάσεις, το σχήμα και η διάταξη των δαπέδων ικριώματος πρέπει να είναι κατάλληλες για τη φύση της εργασίας, προσαρμοσμένες στα φορτία που πρόκειται να φέρουν και να επιτρέπουν την ασφαλή εργασία και κυκλοφορία. Τα δάπεδα των ικριωμάτων συναρμολογούνται κατά τρόπο ώστε τα συστατικά τους μέρη να μη μετακινούνται στις κανονικές συνθήκες χρήσης τους. Μεταξύ των στοιχείων των δαπέδων και των κατακόρυφων μέσων συλλογικής προστασίας έναντι των πτώσεων δεν πρέπει να μένει κανένα επικίνδυνο κενό.
- Όταν ορισμένα μέρη ενός ικριώματος δεν είναι έτοιμα προς χρήση, ιδίως κατά τις φάσεις συναρμολόγησης, αποσυναρμολόγησης ή μετατροπών, τα μέρη αυτά επισημαίνονται με προειδοποιητικά σήματα γενικού κινδύνου σύμφωνα με το ΠΔ-105/95 "Ελάχιστες προδιαγραφές για την σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία ΕΟΚ-58/92" (ΦΕΚ-67/Α/95) και οριοθετούνται κατάλληλα από υλικά στοιχεία τα οποία εμποδίζουν την πρόσβαση στη ζώνη κινδύνου.
- Τα ικρίωματα μπορούν να συναρμολογούνται, να αποσυναρμολογούνται ή να υφίστανται σημαντικές μετατροπές μόνο υπό την επίβλεψη αρμόδιου προσώπου και από εργαζομένους με επαρκή ειδική εκπαίδευση για τις προβλεπόμενες εργασίες, με αντικείμενο την αντιμετώπιση των ειδικών κινδύνων σύμφωνα με το Αρθ-7 του παρόντος διατάγματος ιδίως σε θέματα σχετικά με:
 - ο την κατανόηση του σχεδίου συναρμολόγησης, αποσυναρμολόγησης ή μετατροπής του εν λόγω ικριώματος,
 - ο την ασφάλεια κατά τη συναρμολόγηση, την αποσυναρμολόγηση ή τη μετατροπή του συγκεκριμένου ικριώματος,
 - ο τα μέτρα για την αποφυγή πτώσης προσώπων ή αντικειμένων,
 - ο τα μέτρα ασφαλείας σε περίπτωση μεταβολής των καιρικών συνθηκών που θα μπορούσαν να περιορίσουν την ασφάλεια του ικριώματος,

- ο τα επιτρεπόμενα φορτία,
- ο οποιονδήποτε άλλο κίνδυνο είναι δυνατό να περικλείουν οι προαναφερόμενες εργασίες συναρμολόγησης, αποσυναρμολόγησης και μετατροπής.
- Ο επιβλέπων τις εργασίες και οι εργαζόμενοι έχουν το σχέδιο συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης που αναφέρεται παραπάνω, καθώς και όποιες τυχόν οδηγίες περιέχει αυτό.

8.3 ΣΧΟΙΝΙΑ

- Κατά τη χρησιμοποίηση τεχνικών πρόσβασης και τοποθέτησης με τη βοήθεια σχοινιών πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - ο το σύστημα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο χωριστά αγκυρωμένα σχοινιά, το ένα ως μέσο προσπέλασης, καθόδου και υποστήριξης (σχοινί εργασίας) και το άλλο σαν μέσο ασφαλείας (σχοινί ασφαλείας),
 - οι εργαζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν κατάλληλη ζώνη ασφαλείας, με την οποία και συνδέονται με το σχοινί ασφαλείας,
 - ο το σχοινί εργασίας πρέπει να έχει ασφαλή μηχανισμό ανόδου και καθόδου και αυτόματο ανασχετικό μηχανισμό που εμποδίζει την πτώση του χρήστη αν αυτός χάσει τον έλεγχο της κίνησης του. Το σχοινί ασφαλείας πρέπει να έχει αυτόματη κινητή διάταξη προστασίας έναντι των πτώσεων η οποία συνοδεύει τον εργαζόμενο στη κίνησή του,
 - ο τα εργαλεία και λοιπά εξαρτήματα που χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι συνδεδεμένα με τη ζώνη ασφαλείας ή με το κάθισμα του εργαζομένου ή να είναι προσδεμένα με άλλο κατάλληλο μέσο,
 - ο η εργασία πρέπει να προγραμματίζεται και επιβλέπεται δεόντως, ώστε να είναι δυνατό να παρασχεθεί αμέσως βοήθεια στον εργαζόμενο σε περίπτωση ανάγκης,
 - ο στους εργαζομένους πρέπει να παρέχεται, βάσει του Αρθ-7 του παρόντος διατάγματος, εκπαίδευση κατάλληλη και ειδική για τις προβλεπόμενες εργασίες, και ιδίως όσον αφορά τις διαδικασίες διάσωσης.
- Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν ενόψει του κινδύνου η χρησιμοποίηση δευτέρου σχοινιού θα έκανε την εργασία περισσότερο επικίνδυνη, μπορεί να επιτραπεί η χρησιμοποίηση ενός και μόνου σχοινιού, εφόσον έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ή/και πρακτική."

9. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως έχει αναφερθεί πολλές φορές σε αυτό το σημείωμα, τα μέτρα ασφαλείας σε κάθε τεχνικό έργο εξαρτώνται από τη φύση του έργου, την τοποθεσία, τις καιρικές συνθήκες που αναμένονται ανά φάση έργου, το χρονοδιάγραμμα και λοιπές παραμέτρους.

Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εξετάζονται και να λαμβάνονται με ιδιαίτερη επιμέλεια και όχι ως αγγαρεία με απλή αντιγραφή από άλλο έργο.

Σε αυτό το σημείωμα έγινε μία προσπάθεια να παρουσιαστούν τα βασικά σημεία τόσο της γραφειοκρατικής δουλειάς (ΗΜΑ, συντονιστές, τεχνικός ασφαλείας, γιατρός εργασίας κ.λπ.) όσο και κάποιων γενικών αρχών για τον σχεδιασμό των μέτρων ασφαλείας και της υγιεινής εντός του εργοταξίου.

Εξυπακούεται ότι κάθε μηχανικός θα πρέπει να εντρυφήσει σε αυτές τις διαδικασίες.

